

## Силабус курсу

### Практикум по роботі з дітьми та молоддю



Освітньо-професійна програма:

«Соціальна Педагогіка».

Галузь знань: 01 – Освіта/Педагогіка.

Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки.

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень.

Кількість кредитів: 5.

Дні занять: згідно розкладу.

Консультації: четвер 14.00-16.00, ауд. 232

Рік навчання: 2. Семестр: 3.

Мова викладання: українська .

Форма навчання: денна/заочна.

Керівник курсу:	док. пед. наук., професор кафедри соціальної роботи, спеціальної освіти і менеджменту соціокультурної діяльності <b>Слозанська Ганна Іванівна</b>
Сторінка викладача	<a href="http://tnpu.edu.ua/faculty/psychped/slozanska-ganna-van-vna.php?clear_cache=Y">http://tnpu.edu.ua/faculty/psychped/slozanska-ganna-van-vna.php?clear_cache=Y</a>
Контактний телефон викладача	0971838135
Е-mail викладача:	
Формат дисципліни:	Обов'язкова
Обсяг дисципліни:	Кредити ЄКТС – 5 (150 год.)

#### Опис дисципліни

Мета: складова підготовки соціального педагога до професійної діяльності, спрямованої на формування у них професіоналізму у здійсненні та використанні результатів соціального і ситуативного аналізу при побудові ефективної програми втручання задля профілактики і подолання вразливості та СЖО серед дітей .

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування у здобувачів вищої освіти (магістрантів) таких компетентностей:

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу; уміння спілкуватися усно та в письмовій формі державною мовою; володіти базовими навичками комунікації іноземною мовою; здійснювати ділову комунікацію з метою отримання інформації, необхідної для вирішення завдань діяльності.
- ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; вдосконалення наявних професійних умінь та навичок відповідно до вимог професійного середовища, розвивати нові професійно-значущі якості; адекватно оцінювати позитивні зміни у професійній діяльності та оволодіння новими знаннями та методами професійної діяльності .
- ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; розуміти основні концепції, теорії та факти для прогнозування стратегії професійної діяльності, дотримання етичних стандартів у соціально-педагогічній діяльності; визначати шляхи вирішення моральних проблем та приймати адекватне професійне рішення в етичних питаннях; постійно працювати над власними цінностями, поглядами.
- ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації та комплексному використанні знань у сфері соціально-педагогічної діяльності; прогнозуванні результатів прийнятих організаційно-управлінських рішень і готовність брати відповідальність за їх наслідки; використовувати ресурси держави, бізнесу та громадських організацій для вирішення проблем соціального благополуччя на основі принципів і технологій реалізації сучасного соціального партнерства; здійснювати моніторинг та оцінку ефективності соціально-педагогічних проєктів та програм.
- ЗК 6. Здатність виявляти, ставити та розв'язувати проблеми використовуючи доцільні технології, форми та методи соціально-педагогічної роботи у професійній діяльності; володіти знаннями щодо характеристики та класифікації інноваційних технологій, форм та методів, які використовуються у професійній діяльності; добирати найбільш ефективні форми та методи роботи, забезпечувати їх варіативність, структурність, послідовність та інтеграцію.
- ЗК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії; чіткої постановки завдання, формулювання ідей, креативного мислення, генерування нових ідей, виявлення проактивності та стратегічного мислення.

- ЗК 8. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо; визначати, формулювати та професійно розв'язувати соціальні та педагогічні проблеми різних груп клієнтів; здатність передбачати зміни, тенденції та швидко реагувати на них, постійно рухатися вперед, надихати інших, приймати рішення у складних ситуаціях, домагатися поставлених завдань.
- ФК8. Здатність розробляти і реалізовувати нові освітні інструменти, проекти та інтегрувати їх в освітнє середовище закладу освіти; моделювати різні види соціально-педагогічної діяльності та вирішувати принципово нові соціально-культурні завдання; визначати стратегії дозвілля; координувати соціально-культурні ініціативи, розробляти та реалізовувати дозвілєві проекти; здатність до впровадження методів і технологій креативного практикування в систему соціально-педагогічної роботи.
- ФК 6 Здатність управляти стратегічним розвитком команди в педагогічній, науково-педагогічній та науковій діяльності; встановлювати партнерські відносини між школою, сім'єю і громадою; здійснювати оцінку ефективності роботи з різними категоріями сімей.
- ФК 7 Критично осмислювати проблем у сфері освіти, педагогіки й на межі галузей знань; моделювати, планувати та здійснювати просвітницькі та профілактичні програми спрямовані на вирішення актуальних проблем соціально-педагогічної діяльності; розробляти та впроваджувати стратегію і тактику реалізації довгострокових, середньострокових і короткострокових просвітницьких та профілактичних програм; оформлювати документацію за результатами реалізації програм, презентувати
- ФК12 Організація сприятливого середовища у різних соціальних інституціях; готовність мобілізуватись до дій в екстремальних ситуаціях; визначати фактори агресивного середовища, прогнозувати наслідки його впливу на дитину; визначати шляхи створення безпечного й розвивального середовища; розробляти методичні рекомендації з питань створення сприятливого середовища в різних соціальних інститутах.
- ФК18 Здатність проектувати освітнє середовище, що забезпечує відповідну якість освітнього процесу.

### Структура курсу

Години лек./сем./ пр.	Тема	Результати навчання	Завдання
<b>Змістовий модуль 1. Теоретично-методологічні засади роботи з дітьми.</b>			
2/2/2	<b>Тема 1. Діяльність соціального педагога з дітьми.</b>	Знати особливості роботи соціального педагога з сім'ями та дітьми; нормативно-правове регулювання діяльності соціального педагога з сім'ями та дітьми в СЖО; функції та ролі соціального педагога з сім'ями та дітьми в СЖО.	Питання, практичні завдання, есе
2/0/2	<b>Тема 2. Ведення випадку та оцінка потреб дитини;</b> типи оцінки потреб сімей та дітей в СЖО.	Знати особливості проведення оцінки потреб сімей та дітей в СЖО;	Питання, практичні завдання, перегляд та аналіз відеофрагментів
2/2/2	<b>Тема 3. Діагностичний інструментарій для комплексної оцінки потреб дитини</b>	Знати особливості заповнення акту оцінки потреб сім'ї/особи; звіту за результатами соціального супроводу сім'ї/особи; соціальної картки сім'ї/особи; плану соціального супроводу сім'ї/особи.	Питання, практичні завдання, перегляд та аналіз відеофрагментів
2/0/2	<b>Тема 4. Робота соціального педагога з вразливими дітьми</b>	Знати ознаки вразливості, вразливі сім'ї; вивчити діти та сім'ї в СЖО, класифікація СЖО; інноваційні форми і методи оцінки потреб дитини та сім'ї (екограма, картка контактів), особливості профілактики вразливості та СЖО; специфіку застосування ресурсів громади та інтервенції та подолання СЖО та вразливості серед дитячого населення	Питання, практичні завдання, робота у групах

2/2/2	Тема 5. <i>Робота соціального педагога сім'ями, в яких виховуються діти, позбавлені батьківських прав та діти-сироти.</i>	Знати особливості опікунських, прийомних сімей патронатних сімей, форми та методи роботи з сім'ями, в яких виховуються діти, позбавлені батьківських прав та діти-сироти.	Питання, практичні завдання, розв'язування педагогічних задач, перегляд та аналіз відеофрагментів
2/0/2	Тема 6. <i>Оцінка потреб дітей, що виховуються сімейних формах виховання</i>	Знати як вивчати інтереси дітей; розробити концепцію оцінки потреб дітей; форми і методи оцінки; підходи до проведення оцінки та інструментарій спілкування з дітьми, які мають порушення слуху.	Питання, практичні завдання, розв'язування педагогічних задач, перегляд та аналіз відеофрагментів
2/2/2	Тема 7. <i>Робота соціального педагога з сім'ями, в яких є дитина з інвалідністю</i>	Знати сутність інвалідності; ознаки інвалідності; нормативно-правове забезпечення роботи з особами з інвалідністю та їх сім'ями; оцінка потреб осіб з інвалідністю та їх сімей; надання послуг особам з інвалідністю та їх сім'ям.	Питання, практичні завдання, розв'язування педагогічних задач, перегляд та аналіз відеофрагментів
2/0/2	Тема 8. <i>Діяльність соціального педагога з дітьми з інвалідністю та їх сім'ями</i>	Знати особливості виявлення осіб з інвалідністю; оцінка потреб на організація надання соціальних послуг особам з інвалідністю та їх сім'ям.	Питання, практичні завдання, розв'язування педагогічних задач, перегляд та аналіз відеофрагментів
2/2/2	Тема 9. <i>Послуга екстреного (кризового) втручання</i>	Знати особливості здійснення екстреного втручання: алгоритм, оцінка потреб, індивідуальний план роботи соціального педагога з сім'ями та дітьми в СЖО; характеристику отримувачів послуги екстреного (кризового) втручання .	Питання, практичні завдання, розв'язування педагогічних задач, перегляд та аналіз відеофрагментів
2/0/2	Тема 10. <i>Робота соціального педагога з дітьми, постраждалими від насильства в сім'ї</i>	Знати особливості здійснення насильства в сім'ї; соціально-психологічні чинники насильства в сім'ї: соціальний супровід дітей, постраждалих від насильства в сім'ї	Питання, практичні завдання, розв'язування педагогічних задач, перегляд та аналіз відеофрагментів
2/2/2	Тема 11. <i>Робота соціального педагога з дітьми, що перебувають у конфлікті з законом</i>	Знати сутність конфлікту з законом; фактори ризику потрапляння в конфлікт з законом; робота з дітьми, які мають/мали конфлікт з законом.	Питання, практичні завдання, розв'язування педагогічних задач, перегляд та аналіз відеофрагментів
2/0/2	Тема 12: <i>Робота соціального педагога з дітьми, що мають залежність</i>	Знати сутність залежності; причини вживання ПАР; робота з дітьми, які мають/мали залежність.	Питання, практичні завдання, розв'язування педагогічних задач, перегляд та аналіз відеофрагментів

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує досягнення здобувачами вищої освіти (магістрантами) таких програмних результатів навчання:

ПРН 3	Формувати педагогічно доцільну партнерську міжособистісну взаємодію, здійснювати ділову комунікацію, зрозуміло і недвозначно доносити власні міркування, висновки та аргументацію з питань освіти і педагогіки до фахівців і широкого загалу, вести проблемно-тематичну дискусію; здійснювати порівняльний аналіз досвіду вирішення соціально-педагогічних проблем, прогнозувати шляхи їх розв'язання; визначати пріоритетні проблеми в соціально-педагогічній практиці, здійснювати соціально-педагогічну роботу з урахуванням змін у нормативно-правових документах.
ПРН 9	Розробляти програму підтримки дітей з особливими освітніми потребами в шкільному середовищі; здійснювати соціальний супровід дітей з ОПП; реалізовувати різні підходи до оцінювання досягнень у соціальному зростанні дітей з особливими освітніми потребами; встановлювати партнерські відносини між школою, сім'єю і громадою; здійснювати оцінку ефективності роботи з даною категорією.
ПРН 11	Приймати ефективні, відповідальні рішення з питань управління в сфері освіти/педагогіки, зокрема у нових або незнайомих середовищах, за наявності багатьох критеріїв та неповної або обмеженої інформації; визначати, аналізувати та пояснювати соціальні явища, ідентифікувати соціально-педагогічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання; здійснювати консультативну діяльність, пропонувати власні способи вирішення соціальних завдань і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.
ПРН 12	Обирати необхідні технології соціально-педагогічної роботи як систему прийомів і засобів соціально-педагогічного впливу, прогнозувати умови, що забезпечуватимуть оптимальний розвиток особистості.
ПРН 14	Здійснювати консультативну діяльність у сфері освітніх, педагогічних наук; бути мовно мобільним; організовувати корекційно-розвивальний процес: надання реабілітаційних послуг в центрах, комплексах, службах із відновлення психологічного, морального, емоційного стану та здоров'я.

### Рекомендовані джерела

1. Активные методы работы с пожилыми людьми . *Работник социальной службы*. 2007. № 3. С. 62-69.
2. Актуальні проблеми теорії та практики соціальної роботи на межі тисячоліть: Монографія. – К.:УДЦССМ, 2001.
3. Бойко А. М., Бондаренко Н. Б., Брижовата О. С., Грига І. М., Дума Л. П. та ін. Соціальна робота : Навч. посіб.: В 3 ч., Ч.3 : Робота з конкретними групами клієнтів / Школа соціальної роботи ім. В. І. Полтавця; За ред. Т. Семигіної, І. Григи. К. : "Києво-Могилянська академія", 2004.
4. Гаврилова Ж. П., Чикова Л. В., Паскарь А. И. Основное содержание деятельности отделения срочной помощи. *Работник социальной службы*. 2007. №2. С. 72-76.
5. Демидова Т. Е. Современные модели социальной работы . М. : Экон-Информ, 2007.
6. Зверева І. Д., Козубовська І. В., Керецман В. Ю., Пічкарь О. П. Соціальна робота з дітьми і молоддю. Ужгород, 2000.
7. Иванищев А. В. О внедрении новых форм социального обслуживания пожилых и инвалидов. *Социальная работа*. 2004. №1. С.37.
8. Макарова О. В. Державні соціальні програми: теоретичні аспекти, методика розробки та оцінки. К., 2004..
9. Марченко И. Сочетание различных методик социокультурной реабилитации пожилых людей и инвалидов. *Социальная работа*. 2004. №1. С.43.
10. Панок В. Організація центрів соціально-психологічної допомоги потерпілим від техногенної катастрофи. *Психолог. Шкільний світ*. К., 2004. №41. С. 2-5.
11. Семигіна Т., Бойко А., Банас О., Бляхарський Я., Ваненкова Т. Соціальна робота з людьми, які живуть із ВЛІ/СНІДом / За ред. Т. Семигіної. К. : Вид. дім "Києво-Могилянська академія", 2006.
12. Сорочинська В. Є. Організаційна робота соціального педагога: навч. посіб. для студ. вузів. К.: Кондор, 2005.
13. Соціальна робота в Україні: навч. посібник / За заг. Ред. І. Д. Зверевої, Г. М. Лактіонової. К.: Наук. Світ, 2003.
14. Соціальна робота в Україні: перші кроки / За ред. В. Полтавця. К.: "КМ Академія", 2000.
15. Соціальна робота: технологічний аспект: навч. Посіб. / За ред. проф. А.Й. Капської. К: Центр навчальної літератури, 2004.
16. Теория и методика социальной работы (в вопросах и ответах): учеб. пособ. / Под ред. А. М. Панова, Е. Й. Холостовой. 2-е изд., перераб. М.: Ин-т социальн. работы Ассоциации работников социальн. служб, 1998.
17. Технології соціально-педагогічної роботи / За заг. ред А.Й.Капської. К., 2000.
18. Управлінські аспекти соціальної роботи: Курс лекцій. К.: МАУП, 2002. 376 с.

19. Шахрай В. М. Технології соціальної роботи. Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2006.

### Оцінювання

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Змістовий модуль 1 (тема 1–12) – усне опитування, тестові завдання, есе	80
Підсумковий контроль (екзамен) – тестові завдання	20

### Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
85-89	B	добре
75-84	C	
64-74	D	задовільно
60-64	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

### Політика оцінювання

- ✓ **Політика щодо відвідування:** відвідування занять є обов'язковим; бали, отримані на занятті, сумуються і визначають загальну кількість балів за модульний контроль.
- ✓ **Політика щодо термінів та перескладання завдань:** завдання, які виконуються з порушенням встановлених термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. До перескладання модулю/модулів студент допускається з дозволу деканату за наявності поважних причин.
- ✓ **Політика щодо академічної доброчесності:** усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Зафіксовані порушення норм доброчесності під час складання підсумкового контролю є підставою для розгляду на засідання Комісії з питань етики та академічної доброчесності університету.